

KARTA KURSU

rok akademicki 2025/2026

Kierunek: Psychologia

Tryb prowadzenia studiów: niestacjonarne

Stopień: studia jednolite magisterskie

Rok: III

Semestr: (V) zimowy

Nazwa	Pomoc psychologiczna dzieciom i młodzieży
Nazwa w j. ang.	<i>Psychological help for children and adolescents</i>

Koordinator	dr Józef Partyka	Zespół dydaktyczny
		dr Józef Partyka mgr Małgorzata Ploszaj
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest przekazanie studentom wiedzy dotyczącej wybranych form pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, w tym poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej, psychoterapii i psychoedukacji. Omówiona zostanie specyfika pomagania dzieciom i młodzieży jako osobom podlegającym opiece psychologicznej i prawnej rodziców, różne sposoby organizacji pomocy oraz współczesne wyzwania w pracy z młodymi klientami.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, podstawowa wiedza na temat zaburzeń zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży oraz zasad skutecznej komunikacji.
Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie rozpoznawania potrzeb i problemów dzieci i młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów.
Kursy	Psychologia rozwoju człowieka, Psychologia kliniczna.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student ma wiedzę teoretyczną w zakresie wybranych elementów psychologii pomocy dzieciom i młodzieży, w tym specyfiki pomocy w perspektywie rozwojowej.	K_W07, K_W09
	W02 Student dysponuje wiedzą z zakresu możliwości stosowania wiedzy teoretycznej dotyczącej udzielania pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży w wybranych sytuacjach profesjonalnych pracy psychologa.	K_W10
	W03 Student ma podstawową wiedzę teoretyczną na temat poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej i psychoterapii dzieci i młodzieży, w tym podejść poznawczo-behawioralnych, systemowych, psychodynamicznych i humanistycznych.	K_W10

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Student analizuje potrzeby dzieci i młodzieży w kontakcie z dorosłym udzielającym pomocy, uwzględniając etap rozwojowy.	K_U08, K_U09
	U02 Student wykorzystuje wiedzę o formach pomocy psychologicznej w planowaniu pomocy w określonym przypadku.	K_U08
	U03 Student potrafi zanalizować sytuacje trudną dziecka/adolescenta w kontekście jego rodziny i środowiska szkolnego.	K_U08, K_U09

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Student ma krytyczną postawę wobec własnych kompetencji jako udzielającego pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży, a zarazem jest otwarty na konsultacje i współpracę z innymi specjalistami oraz rozumie potrzebę doskonalenia swoich kompetencji.	K_K02, K_K03, K_K05
	K02 Student stosuje w procesie udzielania wsparcia wiedzę dotyczącą pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz z zakresu różnych innych działów psychologii, w tym psychologii klinicznej i rozwojowej.	K_K02
	K03 Student ma świadomość ograniczeń i typowych błędów związanych ze stosowaniem różnych metod pomocy psychologicznej oraz jest świadomy kompetencji i uprawnień, jakie musi posiadać.	K_K02, K_K04

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	20	20											

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie niestacjonarnym.

Wykład: wykład interaktywny z elementami dyskusji, prezentacje multimedialne, studia przypadków, analiza materiałów wideo.

Ćwiczenia: dyskusja grupowa, studia przypadków, ćwiczenia w parach (role-play), symulacje, prezentacje projektów grupowych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E - l e a r n i n g	G r y d y d a k t y c z n e	Ć w i c z e n i a w s z k o l e	Z a j ę c i a t e r e n o w e	P r a c a l a b o r a t o r y j n a	P r o j e k t i n d y w i d u a l n y	P r o j e k t g r u p o w y	U d z i a ł w d y s k u s j i	R e f e r a t	P r a c a p i s e m n a (e s e j)	E g z a m i n u s t n y	E g z a m i n p i s e m n y	I n n e
W01							X	X				X	
W02							X	X				X	
W03							X	X				X	
U01							X	X				X	X

U02							X	X				X	X
U03							X	X				X	X
K01							X	X					
K02							X	X					
K03							X	X					

Kryteria oceny	Wykład: Egzamin testowy przeprowadzony w formie stacjonarnej (zaliczenie = 50% + 1 pkt). Ćwiczenia: Zaliczenie na podstawie aktywnej obecności na zajęciach, wykonania zadania zaliczeniowego oraz prezentacji projektu grupowego.
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunku: Psychologia.
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY (10h)

- Specyfika pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży oraz formy pomocy.** Charakterystyka dzieci i młodzieży jako odbiorców pomocy; potrzeby psychologiczne w kolejnych stadiach rozwoju (Erikson); relacja pomocowa z dzieckiem vs dorosłym; psychoedukacja, poradnictwo, interwencja kryzysowa, psychoterapia, socjoterapia, profilaktyka; kryteria doboru formy pomocy; organizacja pomocy (indywidualna, grupowa, rodzinna).
- Współpraca z systemem edukacji i rodziną w pomocy psychologicznej.** Trójkąt: dziecko-rodzic-szkoła; praca z oporem rodziców; konsultacje z nauczycielami; tworzenie sieci wsparcia; specyfika pracy psychologa w kontekście szkolnym; IPET i inne dokumenty.
- Podejścia terapeutyczne w pracy z dziećmi i młodzieżą.** CBT dla dzieci – specyfika i techniki; terapia systemowa rodzin; podejścia psychodynamiczne i humanistyczne; terapia zabawą; znaczenie symbolizacji i mentalizacji; wykorzystanie ekspresji twórczej; praca z emocjami; praktyczne narzędzia i protokoły interwencji.
- Pomoc psychologiczna wobec współczesnych wyzwań rozwojowych.** Skutki pandemii COVID-19 (lęk, izolacja, deficyty społeczne); uzależnienia behawioralne (Internet, gry); presja osiągnięć i stres szkolny; wsparcie w kryzysach tożsamościowych; praca z traumą.
- Aspekty etyczno-prawne i praktyczne udzielania pomocy dzieciom i młodzieży.** Zgoda na leczenie niepełnoletnich; tajemnica zawodowa vs obowiązek zgłoszenia; praca w sytuacjach przemocy i zaniedbania; współpraca z sądem rodzinnym; ścieżka zdobywania uprawnień;

superwizja.

Ćwiczenia (20h):

1. Specyfika kontaktu z dzieckiem i nastolatkiem – budowanie relacji, potrzeby rozwojowe (Erikson)
2. Praca z rodziną i szkołą – konsultacje, IPET, trójkąt dziecko-rodzic-szkoła
3. Podejścia terapeutyczne w praktyce: techniki CBT, terapia systemowa, terapia zabawą, ekspresja twórcza i praca z emocjami
4. Interwencja wobec dziecka w kryzysie – zachowania autodestrukcyjne, trauma, uzależnienia behawioralne, stres szkolny, kryzysy tożsamościowe
5. Metoda "Dam Radę" i inne techniki pracy z dziećmi problemowymi
6. Dylematy etyczno-prawne, współpraca z instytucjami + prezentacje projektów

Wykaz literatury podstawowej

1. Grzegorzewska, I., Cierpiałkowska, L., Borkowska, A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN.
2. Kendall, P. (2010). Terapia dzieci i młodzieży: procedury poznawczo-behawioralne. Kraków: Wydawnictwo UJ.
3. Kołakowski, A. (2020). Psychoterapia poznawczo-behawioralna dzieci i młodzieży. Przewodnik praktyka. Sopot: GWP.
4. Kazdin, A. E., Weisz, J. R. (2006). Psychoterapia dzieci i młodzieży. Metody oparte na dowodach. Kraków: Wydawnictwo UJ.
5. Kaduson, H., Schaefer, C. (2015). Zabawa w psychoterapii. Sopot: GWP.
6. Namysłowska, I. (2002). Terapia rodzin. Warszawa: Wydawnictwo IPiN.
7. Okuń, B. F. (2002). Skuteczna pomoc psychologiczna. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
8. Furman, B. (2011). Program Dam Rade w praktyce. Warszawa: Parpamedia.
9. James, R. K., Gilliland, B. E. (2016). Crisis intervention strategies (8th ed.). Boston: Cengage Learning.
10. Weisz, J. R., Kazdin, A. E. (Eds.) (2017). Evidence-based psychotherapies for children and adolescents (3rd ed.). New York: Guilford Press.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Manassis, K. (2015). Opracowanie przypadku w terapii dzieci i młodzieży. Kraków: Wydawnictwo UJ.
2. De Barbaro, B. (red.) (2012). Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny. Kraków: CMUJ.
3. Kołakowski, A., Pisula, A. (2016). Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Sopot: GWP.
4. Pawłowska, P. (2022). Teczka psychologa dziecięcego. Materiały dla terapeuty pracującego z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Gdańsk: Harmonia.
5. Geldard, K. (2005). Rozmowa, która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne. Gdańsk: GWP.
6. Kluczyńska, S., Czabała, J. C. (2015). Poradnictwo psychologiczne. Warszawa: PWN.

7. Panda, P. K. et al. (2021). Psychological and behavioral impact of lockdown and quarantine measures for COVID-19 pandemic on children, adolescents and caregivers: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Tropical Pediatrics*, 67(1), fmaa122.
8. Holland, M., Hawks, J., Morelli, L. C., Khan, Z. (2021). Risk assessment and crisis intervention for youth in a time of telehealth. *Contemporary School Psychology*, 25(1), 12-26.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	20
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	0
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	8
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	17
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4